

ZEMPLENI ÚJSÁG

POLITIKAI HIRLAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.
Megjelen hetenkint kétszer:
Szerdán és szombaton reggel.

Főszerkesztő: Félrelős szerkesztő: Főmunkatárs:
IJ. MECZNER GYULA. BIRÓ PÁL. Dr. HÁM SÁNDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.,
negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 12 fillér.

Kisértés.

Sátoralja-Ujhely, júl. 7.

Kisért a magyar imperiálizmus eszméje. Még csak kezd derengeni s a nap sugarai nem hatolnak még be minden hajlékba. A nemzet géniuszát teljesen megértőknek az agyába s még inkább a szívükbe belopódzott már a gondolat, hogy a magyar nemzet állami szervezetségének s történelmi missziójának nem lehet végcélja: a tespedés és nem lehet feladata az abszolút lemondás.

A kishitűek — s valljuk meg — hogy ma még ők vannak többségben, azt tartják, hogy a magyar imperiálizmus eszméje üres ábránd, mely sohasem fog megvalósulni, mivel a fajmagyarság, szerintük már numerikus erejénél fogva sem alkalmas expanzívabb kifejtésre. Örüljük, mondják ők, a kishitűek, hogy más nem zavar bennünket s érjük be azzal, ha a germán és szláv áradat közepette továbbra is felszinen tudunk maradni. Vagyis mondjunk le minden merészebb szárnyalásról s várjuk be fatalisztikus nyugalommal, a míg ütött a végső óránk. Ugyan, ugyan! melyik önértzetes ember nyugodhatnék bele az ilyen megalázó direktívába s van-e kulturnemzet, a mely köréből ki nem átkozná azokat a honpolgárokat, a kik azt hirdetik, hogy nincs jövője a nemzetnek, hogy vágyainak, törekvéseinek és küzdelmeinek végcélja nem lehet más, mint a lemondás.

Volt idő, midőn az olasz egy-

ség és a német birodalom föltámasztása nagyobb ábrándnak látszott, mint a magyar birodalmi politika reaktíválásának a gondolata.

A merre szemünk tekint, mindenütt pezsgő, erősen lüktető nemzeti élet! Anglia példáján indulva Németország is beállt a gyarmatszerző államok sorába. Oroszország és Franciaország erősíti világhatalmi pozícióját, de még a Balkán kis népei is folyton területi és hatalmi hódításokra törekzenek s a mily igaza volt abban Goluchovszkynak, hogy a Balkán nyughatatlan viharfészkeknek nevezte el, épp oly bizonyos, hogy ez az örökös nyughatatlanság annak jele, hogy azoknak a kis népeknek is vannak magasabb ideáljai, hogy ők sem látják a nemzeti lét végcéljait az erők megkötöttségében s egy szebb jövőről való lemondásban.

A dulizmus fennállása sem elég ok arra, hogy kitépjük szívünkéből a nemzeti individualitás fejlesztését célzó érzelmeket. Deák Ferenc és Andrássy Gyula gróf nem azért alkották meg a dualizmust, hogy ezáltal örökre utjárt vagják a magyar birodalom újból való kiépítésének, de ráálltak erre az alpra, hogy annál könnyebben fölépíthessék az agyukban kitervelt büszke építményt.

Deák Ferenc fehérleppel kínálta meg a horvátokat, bizonyára nem azért, hogy három magyar vármelegyét idegenítsen el Magyarországtól Horvátország javára, Am meg kellett hoznia ezt a nagy áldozat-

tot, hogy alapot leljen a munka megkezdéséhez.

S hiheti-e valaki, hogy Andrássy Gyula Bosznia és Hercegovina okkupálását azért fogadatosította volna, hogy ott ne a magyar, hanem más legyen a gazda.

Mutassanak a történelemben példát azon viszonyra vonatkozólag, melyben Dalmácia áll Magyarországhoz. Hisz ez az ország nem frakk, se nem cylinder, miért adnók hát kölcsön a szomszédoknak? Dalmácia évszázadok óta tagja a magyar szent korona birodalmának s miért csorbítanók e korona értékét?

Az Árpádok idején még nagyon keveset beszéltek világkereskedelmi érdekekről, az az egy meg éppen bizonyos, hogy a gazdasági érdekek iránti érzék akkor sem volt jobban kifejlődve a magyarban, mint most, de azért őseink — tekintettel Dalmácia tengerparti tagozatára, véres háborúk árán is hatalmukba akarták keríteni a dalmát tengermelléket. S ime most, midőn egész európa a világkereskedelem jegyében él, midőn mindenki a tengeri hatalom növelésében keresi a nemzet jövőjét, midőn világszerte csatornákat ásnak, hogy utat törjenek a tengerekhez s mikor végre nálunk is tudatára ébrednek annak, hogy a kis Fiume nem felelhet meg többé a fokozódó kívánalmaknak, a kishitűek mégis ábrándnak nevezik azt a követelést.

Gyakran elmélázunk a múlt emlékein. Am mit ér a dicsőséges múlt tanulmányozása, mit ér a

nagy idők fölött való elmélkedés, ha annak tanulmányozásából nem merithetünk egyéb okulást, mint azt, hogy a multtal együtt rég sirba tették nemzeti jövőnket is s hogy nincs jogunk egy szebb jövőről álmodozni.

A nemzetek élete épügy, mint az egyének élete, a természet törvényeinek van alávetve. A természet pedig nem ismer stagnációt. A hol nincs fejlődés, ott okvetlenül beáll a visszaesés. S ha a magyar nemzet igazat adna a kishitűeknek, hamarosan arra ébrednénk, hogy a nálunknál kisebb, de életképesebb nemzetek is elhatalmasodnak a mi rovásunkra.

Szerencsére azonban a nemzet reménysége, az ifjuság máris azok pártján áll, a kik hisznek és biznak a magyar faj életképességében és annak uralmi fensőbbségében és azért alapos a reményünk, hogy a magyar imperiálizmus eszméje, mint a nemzeti sovinizmus végső — és hogy úgy mondjam stilizált kialakulása, hatalmas célként fog lebegni a serdülő nemzedék előtt.

Az eszme megvalósítása pedig annál kevésbé látszik üres ábrándnak, mivel igen sok jel mutat arra, hogy már a korona közelében is erősen érezhető az eszme hatása.

Sőt mi Goluchovszkynak utóbbi expozéjában is a magyar imperiálizmus politikai hatását véjük felismerhetni. Ahogy ő most beszélt, úgy nem igen szoktak beszélni az osztrák politika képviselői. Ily hatalmas akkordokat csak a magyar politika hurjain lehet intonálni.

és én halottat szeretlek! — Ennyi maradt meg harmincéves szívemnek minden költeményéből legutolsóknak.

S így éltek egymás mellett az ember és az asszony. Az izletes ebédet, — mert a jó konyhát szerették — ünnepélyes tányérsörgetés kíséretében fogyasztották el, az ablakok mögött, amelyeken át besütött a tavaszi nap, leeresztették a függönyöket és árnyékban hallgatva ültek. Mire gondoltak? Bizonyosan semmire, vagy legfeljebb szürke mindennapiságokra, a cseléd énekeit a konyhán és a külvárosi udvar zöldelő fái alatt kintornás zenélt szerszámján. Ha a nap nagyon erősen tüzött és aranyport szórt be a szürke függönyökön át, Istvánnak megmelegedett a feje és arra gondolt, hogy egész életükben így fognak ülni egymás mellett a ripszkanapén. Jön a penzió, jön a görbe botocska, amire nemsokára támaszkodni fog járásközeben; — vajjon a koporsójánál megírattja-e majd a felesége, mert hűség- és csendességgel kísérte el jó darabon az életben?

Történt, mint az ilyen elbeszélésben történni szokott, hogy egyszer egy harmadik unatkozó csatlakozott a társasághoz.

Józsi bácsi már ötven éves volt és

TÁRCA.

Két gyertya kialszik.

Irtá: Krudy Gyula.

Sok hazug és elképzelt szerelem után végre térjünk át most a legigazabb és legszomorubb szerelemre, — amelylyel halottaink iránt vagyunk.

Sokszor elbusit és fáj az sok izetlenség, amit férféletünkben a nőknek mondtunk, róluk regélünk és gondolunk. A legnagyobb az a költői korszak, midőn este és reggel finom hazugságokkal traktáljuk lelkünket és hősnek látjuk magunkat egy nő szerelemében és szívében; — míg egyszerre úgy, mint az éjféli óraütés kongása, megszólal a valóság, hogy sem hősök, sem költők nem vagyunk, hanem, — hanem bánatos öregséggel szeretjük halottainkat, a multat. A jövőt pedig nem kívánjuk.

Ha az élet mámora elmúlt, megmarad a vágy újabb mámor után, — de ha már hiába akarunk vágyódni, de ha már elröpült a rózsaszínű kis szellem ágyunk mennyezete alól és egy gonosz vén ördög ül álmainkra, a gond, a betegség, a fájdalom és a sivatag éhség ördöge, akkor menj a temetőnek abba a részébe, ahol az igen

őreg emberek fekszenek és ásd meg a gödröt komor fenyőfa alá.

Igy beszélt egy ifju ember, mint itt le van írva, midőn a harmincadik májusban piros, nagykegyű pünkösdi rózsák nyíltak a kertekben. Mindegy, akárhogy nevezzük ezt a különös fiatalembert: Jánosnak, vagy Mórnak, de mégis inkább legyen István. István a feleségébe volt szerelmes, de a felesége nem szerette őt.

Mert vannak nők, akik senkit sem szeretnek.

Az Istvánunk felesége kis, mosolygó, szíves és szőke asszony volt, de világos ruhája alatt semmi szívet sem hordott. Nem tudhatni, hogy egyáltalában soha-soha nem szeretett volna senkit. Valamikor még hitt a virágoknak és a tavasznak és a költőknek, de azon időben, amelyben István megismerte őt, már elfáradt a farsangi bálokban, megunta a táncot, de az életet is. A szíves és mosolygó szemű asszonyka azon ritka, életunt nők közé tartozott, akik nem csak hogy maguk unják rettenetesen a dolgokat és ügyeket, amiket az élet nyújt, hanem meguntatják másokkal is a világi létet és minden kedvet elvesznek a szerelemtől.

Jaj, roppant erősen kezdtük tárgyalni Istvánnét! Nem tett ő semmit,

igazán semmit. De ha leült a székre, ha keresztülment a szobán, ha kezébe vette ebédnél az ezüst kanalat, olyan fáradtan és kedvetlenül cselekedte mindent, hogy a bajor hegyek kék öregistenének, aki pedig idősebb az ottani legvénebb tölgyeknél és még soha se panaszkodott életuntágról — elment volna a kedve a továbbiaktól. A pesti Terézia-templomnál állnak, és ülnek oly boldogtalanul és üresen mosolyogva a kőszentek és kőangyalok, amint Istvánné élt, ült és állt az alatt a három esztendő alatt, mely házasságra lépése napjától elmúlt.

Férje, aki korábban olyan volt, mint minden férfi: — hajlandó a szerelemre, a vidámságra és könnyelműségre, egy okos és finom asszony harmatos ujjá hegyének a simogatására — elszokott attól a bizonyos „kompániától”, amely minden férfi házasságában a pajkos vétkeket és görbe estéket képviseli; hivatalában, a városházán megörnyedt vállal tekintett bele a kék és szürke iratsombgokba; estve lefekvés előtt morfiomot vett be és megszokta, hogy odahaza halkán beszéljen és lépdeljen. A háztartási könyvbe, amit azért vezetett, mert feleségének nem volt hozzá kedve, olykor alig látható, apró írással jegyezte be a számszavak közé: „Még mindig halott,

Szavainak hatása alatt azt hittük, hogy Andrassy szelleme szól hozzánk. Andrassy szelleme, amely mindig igazat adott azoknak, akik hittek s bíztak a nemzet géniuszában.

Sátoraljaujhely, jul. 8.

Orosz jegyzőkönyv Zemplénben.

Első fejleményétől kezdve szóvá tettük lapunkban azt a jogos felháborodást, amelyet a viravai orosz nyelven felvett jegyzőkönyv okozott a magyar közvélemény körében. A sajtó ez ügyben a felelősséget első sorban Vályi püspökre hárította. Azóta több helyről olyan információkat közölnek a püspök magyar érzelmeiről, amelyek az ódiomot róla elhárítván, a gyűlésen jelen volt kerületi gör. kath. papság nagyrészt vádolja az orosz barátkozás veszedelmesebb bűnével.

Ez ügy felvetése után örvendetes kötelességünknek tartjuk a püspökről irt és egy fővárosi lapban közölt következő levelet közölni. És ezek után biztosan reméljük, hogy a püspök nem fog késni a megtorlással és ezennél különösebb figyelemmel kíséri majd papságának veszedelmesebb érzelmi elemeit. A levél így szól:

Dr. Vályi János 18 év óta áll az eperjesi egyházmegye élén; ezen idő alatt legkedvesebb foglalkozása volt a magával hozott hazafiságot minden egyes híve szívébe beoltani, — és hogy az eperjes-egyházmegyei papság és népe 18 év óta sok haszontalan és minden alapot nélkülöző gyanúsításnak hálá Istennek nincsen kitéve, egyedül annak köszönheti, hogy oly hazafias püspöke van, kihez még a gyanúsítás árnyéka sem férhet, és akinek kipróbált hazafisága árnyékában nyugodtan megpihenhet. Neki köszönhető, hogy az eperjes-egyházmegyei papság egy évtized óta kérve-kéri a naptár egyesítését és epedve várja azt a szerencsés pillanatot, amidőn a római szentszék beleegyezésével az összes magyarjaink parokiái templomaiban zengtetes nyelvünkön dicsérendi Istenét; s ha dr. Vályi János püspök ur még csak sejti is, hogy valamely papja az ő önzetlen hazafisága érzetétől nincs áthatva, minden eszközt felhasznál arra nézve, hogy bár atyjai szeretettel, de egyúttal kellő szigorral is a bajt rögtön orvosolja.

A levél így végződik:

Ebből láthatja a tekintetes szerkesztőség, hogy az eperjesi püspököt csak elismerés s nem gyanúsítás illetheti. Aki dr. Vályi Jánost, kinél hazafiasabb főpap nem létezik, hazafiatlansággal vagy csak mulasztással is vá-

nagybátya volt Istvánnak, addig csak ritkán látták egymást, de midőn Józsi bácsi akkoriban a szomszéd utcába költözött, többször meghívták ebédre és vacsorára. Persze abban a reményben tették ezt, hogy Józsi bácsi, mint aféle korhelykedő agglégénytől remélni lehetne, vidám és tréfás csevegésével majd felvidítja s szomorú társaságot.

Előre is ki kell jelenteni, hogy Józsi bácsiban nagyon csalatkoztak. Kevés szürke haját ugyan jóféle pomádékkal kengette az agglégény Józsi és mindig virágot hordott a kabátján, de a társalgás művészetében cseppet sem multa felül a házaspárt. Legfeljebb az ételeket dicsérte meg és ebéd után, mikor ebből a témából kifogyott, szivarozva hümmögött István felé.

Az asszony egyszer azt mondta Istvánnak:

— Roppant utálatos ember a maga nagybátyja barátom.

István így felelt:

— De legalább ha meghal, nekünk hagyja a vagyonát!

— A vagyonát? — mormogta az asszony és szárazon nevetett. — Azt hiszem, hogy arra sokáig várhat.

Igy Józsi sűrűn eljárt ebédelni és vacsorázni a házasságokhoz és addig hümmögött, amíg szivarja tartott. Ilyenkor István elment hazulról, mert egészségi szempontból sétálni szokott.

Egyszer korábban jött haza a férj, mint rendesen. Az első szobában a

dolja, ilyennek azt javasolom, fáradjon ide, nézzon szét a püspöki irodában, szemináriumában, centrumban és vidéken, vizsgálja meg az annyszor említett püspök 18 évi működését és biztosan állíthatom, hogy mindenkori dr. Vályi János ur előtt kalapot fog emelni.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

(Városi közgyűlés. Sátoraljaujhely r. t. város képviselő-testülete tegnap délután 2 1/2 órakor ülést tartott. A polgármester a képviselői tagokat melegen üdvözlőlvén, az ülést megnyitja és a tárgyszorozatot előterjesztvén, azokat a képviselő-testület beható tanácskozás után jóváhagyta és elfogadta. Jóváhagyta az 1900. évi zárszámadásokat s a vármegye közgyűléséhez felterjeszteni rendelte. Elfogadta a polgármesternek azon indítványát, hogy a főispáni beiktatás alkalmával a közönség házaiknak fellobogozására, este ki-világításra felkéressék. Egyúttal a polgármester felkérte a képviselő-testületet, hogy a küldöttségben minél számosabban vegyenek részt. Elhatározták, hogy a dohánygyárnál a város díszes diadalkaput állíttat fel. A Csalogány-utca, Dörzsiki szőlők alatti utrendezése, Zsolyomkai partszakadás helyreállítása és járda építése tárgyában hozott tanácsi határozatokat a képviselő-testület elfogadta. Végül bejelentette a polgármester, hogy szabadságát július 15-től kezdi meg s a polgármesteri teendőket ifj. Mecznér Gyula helyettes polgármester fogja elvégezni. A tanács és árvaszéki ülésekre azonban — mivel a helyettes polgármesternek az árvaügyet kell előadni, a polgármester mindig haza jön.

(Hegyközség. A sátoraljaujhelyi egységes hegyközség megalakulása ellen annak idejében egy-két kisebb birtokos, bár örömmel kellett volna a hegyközség egyesítését fogadniok, a nálunk mindenben szokásos, de a közügyre hátrányos felelősséggel éltek. — A földmivélsügyi miniszter döntött a kérdésben és az egységes hegyközség megalakítását őrsiml izevözi — azonban bizonyos alakítások miatt az egész dolgot újból kívánja tárgyalatni. A hegyközség ügybuzgó választmánya meg fogja találni a helyes utat és módot arra nézve, hogy a már most is üdvösnek bizonyult egységes hegyközségi szervezet fel ne bontassék és a miniszter kívánságának elég tétessék. Minden oldalról csak szépet, jót hallunk a hegyközség vezetéséről és hosszú időközön keresztül nem volt az új helyi hegyközség oly gondozás alatt, mint aminővé tette azt rövid félév alatt Kincesy Péter hegyközségi elnök.

fogason találta Józsi bácsi botját és kalapját. Esteledett és a belső szobából Józsi bácsi hangja hallatszott, a mint különös folyékonyssággal beszélt.

István ezen nagyon elsodálkozott és lassan nyitotta be az ajtót. Az ablaknál, az árnyékos függöny mögött a földön térdelpe Józsi és folyékonyan beszélt, mialatt az asszony kezét kezében tartotta.

István megrázkódott. Ingadozva lépett előre és elfuladva, rémitő felindulással mondta:

— Maga az, Józsi bácsi?

A vén bűnös remegve emelkedett fel. Az asszony nevetni kezdett és így beszélt:

— Igen, ez a nagybácsi.

István megragadta Józsi bácsit és pár szempillantás alatt kidobta a szobából, miközben annyira felindult, hogy néhányszor megütögte az öreg embert. Aztán bezárta az ajtót és megállott az asszony előtt:

— Soha, soha sem hittem volna Liszka, hogy ez megtörténhetik. Tudtam mindig, hogy nem viszonozza szerelmemet, de azt gondoltam, hogy becsületemre hűségesen vigyáz...

A csöndes férfi, aki már nagyon régen elfelejtette a nagy indulatok és érzések hangját, fuldoklott, mialatt beszélt.

Az asszony eleinte szokott üres mosolygásával nézett föl pirult arcába és lángoló tekintetbe, aztán egyszerre

(Cigányügy rendezése. A belügyminiszter rendeletet küldött a vármegyéhez a cigányügy rendezése tárgyában. A miniszter leiratában hangsúlyozza, hogy a cigányügy egységes rendezése már folyik s addig is, míg a munkálatok elkészülnek, utasítja a vármegyét, hogy a járási főszolgabírók, a megyebeli csendőrszakaszparancsnokok és egyes községi előljárók állapítsák meg értekezletileg azokat a rendszabályokat és óvintézkedéseket, amelyek a cigányok garázdálkodásának megállítására legalkalmasabbnak látszanak s azok végrehajtása iránt azután saját saját hatáskörükben intézkedjenek.

HIREK.

Julius hó elsejével a Zempléni Ujság-ra új előfizetést nyitottunk. Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket azokat, kik az előfizetési díjjal még hátrálékban vannak, s azokat kiknek előfizetése június hó végével lejárt, hogy az előfizetési díjakat lapunk kiadóhivatalához minél előbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a szétküldésben fennakadás történjék.

Füredre utazó előfizetőinknek készséggel utánuk küldjük lapunkat habár több ízben is változtatják lakóhelyüket. Kérünk az esetleges cím-változásokról egy levelezőlapon értesítést.

Kassa sz. kir. város a főispáni installáción. A Kassán megjelenő Felsőmagyarország mai száma közli, hogy Hadik Béla gróf főispán ünnepélyes beiktatására Kassa képviselőtestületében Münster Tivadar polgármester, Kozor Vince főjegyző, Éder Ödön orsz. képviselő és Deil Jenő a kassai keresk. és iparkamara titkára lesznek jelen.

Karzatjegyek az installációs közgyűlésre. A Zemplén c. vármegyei hivatalos lap legutóbbi számában egy közlemény jelent meg, mely szerint a főispán, installációja alkalmából a vármegyei karzatot mágnás vendégeinek hölgyközönsége számára tartotta volna fenn. Illetékes helyről azon értesítést nyertük, hogy ezen közlemény a valóságnak egyáltalában nem felel meg. A vármegyei karzat ugyanis, úgy is mint a vármegyei székháznak többi lokalitásai, az alispán rendelkezése alatt állanak s az alispán az installációval kapcsolatos kérdéseket megbeszélendő egy szűkebb értekezletet tartván, ezen értekezlet az installáció

megrendült és lesütötte a szemét:

— Csak nem veszi komolyan ezt a dolgot? — rebegte.

A férfi rikácsoló hangon kiáltotta, miközben fölemelte összeszorított öklét:

— Annyira komolyan veszem, hogy többé nem élek magával. Eddig is csak kin és gyötrelmem volt az életem magam mellett. Vértfogasztó unalmával és hidegségével elvette minden kedvem az élettől és most kikezd egy vén emberrel, hogy engem földig megalázzon. ... Szégyelje magát! Maga gonosz, elvetemült asszony.

Az asszony ekkor — ki várta volna tőle? — esdekelve emelte föl két karját és zokogva kiáltotta.

— Férjem, én szeretem magát és csak gonosz tréfa volt, ami történt. Bocsásson meg nekem.

A férfi hozzálépett és hosszas hallgatás után lehajolt a dívánra roskadt asszonyhoz és megcsókolta a homlokát.

Később — éjjel — fölbred és nyugtalanokodva kérdezte magában:

— Valóban feltámadnak a halottak?

Egy okos asszony, aki hallotta ezt a történetet, így nyilatkozott a dolog felől:

— A halottak nem támadnak fel, de Józsi bácsi megérdemelte, hogy megütögtették.

alkalmával szükséges rend érdekében a karzati jegyek kezelésére Staut József bizottsági tagot kérte föl. A jegyek a jelentkezés sorrendjében vétettek számba és jelenthetjük, hogy azokra az előjegyzések a jelentkezés sorrendjében úgy a vármegye, mint Ujhely város társadalmának különböző rétegeiből történtek.

— Automobil rekord. Gróf Andrassy Tivadar e hó 7-én Parnó zempléni megyei birtokáról reggel 4 órakor elindult automobilon és az nap délután 2 órakor Lőcsére érkezett. A gróf innen Iglón át Gömör megyében folytatta automobil utazását, a hol Krasznahorkán fog maradni.

— Eljegyzés Botka Dezső m. kri. honvédfőhadnagy jegyet váltott Diene Rozsika kisasszonnyal, zebegnyői Dienes István kis azari birtokos és neje Novák Jerne leányával — Bárcziházi Bárczy Gusztáv szerencsi szolgabíró e hó 14-ikén vált jegyet Lietosky Ilona kisasszonnyal, özv. Lietosky Károlyné leányával.

Jegyző szigorlatok. Kassán a közigazgatási tanfolyam végzett hallgatóinak Hétfőn kezdődtek el szigorlataik. Délelőtt írásbeli volt a vármegyei házgyermében, melyen csaknem az összes hallgatók részt vettek. A szigorlatok e hó közepéig fognak tartani, amikor is kifogják kapni a jegyzői oklevelüket.

A mándoki tűzvész tárgyában a kisvárdai kir. járásbírósa a fenyítő főtárgyalást a múlt napokban tartotta meg. Krasznay Sándor aljárásbíró, Türk István aljegyző és Ferdinándy Tihamér ügyész megbízott a tárgyalás megtartása céljából délelőtt 3 órakor a helyszínén kiszállottak. A 165 tűzkárosult, a vádlott s a tanúk kihallgatása után a kir. járásbírósa délelőtt 11 órakor kihirdette az ítéletet, mely szerint a tűzvész okozás vétségével terhelt Cs. Tóth Jánosné 5 hónapi fogházra ítéltetett el. A vádlott az ítélet ellen felelősséget jelentett be, az ügyész megbízott azonban abban megnyugodott.

Tisztujtás Tallyán. Levelezőnk írja, hogy Tallyán e hó 5-ikén tartatott meg a tisztujtás Pintér István főszolgabíró elnöklété mellett. Eleinte viharosnak ígérkezett a tisztujtó közgyűlés, de mivel az állásra csak egy pályázó volt még pedig Uhlyán Mihály a volt főbíró, aki ez állásra egyhangulag ismét megválasztott — csendesén zajlott le az egész aktus. Pintér főszolgabíró a hivatalos eskü után rövid és tartalmas beszédben buzdította az új főbírot kötelességeinek pontos teljesítésére. Pénztáros lett Jakubovics Lipót, akinek hivatalos működését elismerés kíséri.

Megörült az állomás. Fekete András zsadányi földműves hétfőn valami ügyben Kassára utazott. Midőn a pályaudvaron kiszállt, hirtelen elmezavar lepte meg s örvény dűhében az utasok nagy rémületére tört, zuzott. Az elmezavart embert a rendőrség fogta le nagynehezen s bezárította a kórházba. Az esetről azonnal tudósították családját s leánya ma reggel el is jött érte s kocsin szállították haza. Fekete András még most is örvény állapotban van s ugyancsak le kellett fogni, míg falujában elhelyezték. Családját ápolás alá vette, mely ha nem fog javítani rajta, felviszik Budára a Lipótmezőre.

Marólugot ivott. Valóságos mániává fejlődött mai nap az öngyilkosság. Társadalmunk minden rétegében mehonosodott s szinte furcsán esik, ha egy napra elmarad az öngyilkosság híre. Ugy belefészkelődött az mindenüvé, hogy mindennap megkívánja áldozatait. Nem is egyet, azzal nem elékszik meg, tömegesen kívánja. Egész divatos hóbortrá lett. Ugyszólván nem is ezen ideges kor gyermeke az, a ki legalább nem próbálkozik meg az öngyilkossággal. Sokkal többre tartják az olyant, a ki már a halállal szembe nézett. Legalább így gondolja az illető, a ki ezzel már megpróbálkozott. És legtöbb esetben mi az ok? Semmit

Éppen semmi! Hát miért ivott lugot Halász Liza? csak azért, mert a gazdánéja nem engedte meg, hogy regényeket olvasson. Pedig mikor olyan érdekesek azok a füzetes rémregények. Halász Liza szobacica is mohósággal szívta magába a betűket, hogy ő is tudjon valamit az életből. Urnője azonban elvette tőle a füzeteket, jól megpirongatta, mire a leány hétfőn délután valahonnan marólugott kerített elő és azt megitta. Mire a házbeliek észrevették, eszméletlenül hevert a földön. Súlyos belső sérülésekkel beszálították a kózkórházba. Életben maradásához kevés a remény.

— **A Zempléni Ujság panaszkönyve.** Egy olvasónk a Sátoraljaujhely—Kassa közt közlekedő MÁV. kellemetlenségeiről írott következő panaszos levél közlését kéri:

Tisztelt Szerkesztő úr. A júliusi meleg napokat ellensúlyozni akarván elhatároztam magamot, hogy július 4-én egy kirándulást csináljak a szalánczi hegyek közé. Ugy osztottam be, hogy Sátoraljaujhely és Mihályi közt vasuton fogok utazni — onnan pedig turista módra az erdők árnyékában gyalog. Választottam a délutáni vonatot. Gondoltam, hogy akkor kevesebb lesz az utas. A vonatnál mindjárt csalódtam, mert oly sok II-od oszt. jeggyel ellátott utas várakozott a vonat indulására, hogy félttem attól, ami a MÁV. vasutnál nem szokott megtörténni, hogy a vagonok elégtelensége miatt II-od osztályú jegyet nem kapok. De ha már kirándulni akarok nem térek vissza — gondoltam magamba és váltottam I-ső osztályt, itt csak kapok helyet úgy okoskodtam és felszáltam a Kassa felé induló vonat két első osztályú szakaszának egyikébe. — Tele volt. Az utasok gyengén mosolyogtak elkésésemen, futok a másik szakaszhoz tele van, az is tele van — itt már a benn ülők kárörvendőleg kinevettek és megtörtént az, hogy egy néhány utánam érkezettel együtt a kék benn ülők már nem nevettek ki, de kárörvendőleg néztek le, hogy Mihályiig I-ső oszt. jeggyemmel a fülledt levegőjű és a lemenő nap oldalára eső folyósón kellett álva a kirándulás gyönyöreire gondolnom. — Kedves Szerkesztő úr engem az ilyen rendtelenség mindig igen bosszantott — de mert nem tudom, hogy az államvasut sokféle fokozatban beosztott hivatalainak melyikéhez kell fordulni a gyalog állás kártalanításáért tessék nekem megüzenni, melyik szabályzatban van az megírva illetőleg miért van privilégiuma az állam vasutnak több jegyet adni ki mint amennyi hely van a vasuti kocsi? Hiszen a rozoga omnibuszokon is ha „betelt”, a mihaszna Andrások azonnal ott teremnek és a vállalatot a több felszállóért megbüntetik. Igaz tisztelője Egy kiránduló.

SZINHÁZ.

* **Fedák Zsazsa és a Bodrogközi Kaszinó** Ösmeretes t. olvasóközönségünk előtt az az ügy, amely az elmúlt hó május havában Királyhalmeczen kitűzött, Fedák Zsazsa és Rákosi Szidi közreműködéssel tervezett hangverseny elmaradása miatt a Bodrogközi Kaszinóban kifejlődött.

A kaszinó lemondta a hangversenyt. Fedák Zsazsa a lemondás formája miatt sértett érzékenységgel írt egy lapunkban is közölt levelet dr. Löcherer Lőrinczhez a kaszinó egyik választmányi tagjához, aki őt a hangversenyen való közreműködésre felkérte és amit a művésznők szívesen elfogadtak.

E levél folytán Dr. Löcherer Lőrincz ez ügyből kifolyólag levelet intézett a kaszinóhoz, melyben a választmányi tagságról való leköszönését bejelentette.

Miután a művésznő említett levele lapunkban jelent meg, felkértünk arra, hogy a kaszinó választmányának ez ügyre vonatkozó határozatát, amint a jegyzőkönyvi kivonatban foglaltatik közétgyük. A mint következők:

A bodrogközi kaszinó egyesület választmánya — a mai napra egybehívott

közgyűlésében — az egyleti titkár jelentését — miként a választmányi elnök előterjesztését beható tanácskozás tárgyává tevén:

Mindenek előtt is őszinte sajnálkozásának ad kifejezést — ama körülmény felett — hogy azon valóban lekesült mozgalom a mely a bodrogközi kaszinó egyesület beléletében színművészetünk kimagasló alakjainak ünneplésével társadalmi örömeinket gazdagítani törekedett — ily formában nyert kifejezést — s végleges lebonyolítást is a midőn formai tekintetéből nem helyeselheti az egyleti titkárnak a hangverseny elhalasztása céljából a helyi körülmények s adott viszonyok hatása alatt, bár a legjobb intencióból, de mégis a választmány tudomásán kívül tett intézkedéseit — ugyanakkor méltányolva az egyleti titkár által előterjesztett indokokat — egyhangulag ad kifejezést, azon meggyőződésének:

Hogy az egyleti titkár a Királyhalmeczi intelligens körei által ápolott azon aggodalom; hogy a kitűzött határidő rövidege — Fedák Sári k. a. ünnepélyes fogadásának impozáns alakban — művészi hírnevéhez méltóan szándékozott keresztül vitelét s ezzel kapcsolatban bodrogközi társadalmunk köz tudomásu vendég szeretetének ünnepélyes megnyilatkozását akadályozza és a hangverseny erkölcsi sikerét — a vidék távolmaradásával kockáztatta volna — elegendő alappal bírt arra; az adott s meg nem másítható helyzet miatt kétes sikerrel kecségető hangverseny elhalasztása iránti intézkedések — a kellő formák között megkíséretesnek — s ez által az az eshetőség, hogy közönség hiányában Fedák Sári művészi reputációja épen itt a bodrogközön családjának ősi tűzhelyén csönkulást szenvedjen — kikerültessek.

Miért is tudomásul veszi utólag a választmány közgyűlése Isépy Zoltán egyleti titkárnak az okadatott elhalasztás iránt tett intézkedéseit, — de mert a foganatosított eljárás módját mégis alkalmasnak találja arra, hogy az a menesztett távirat formájában a felkért színművésznőket, miként a közvetítéssel megbízott választmányi tag, Dr. Löcherer Lőrincz urat kellemetlenül érinthette, ezen határozatában azon kérelmet intézi a választmány Fedák Sári kisasszonyhoz, hogy a körülmények kénszer hatása alatt ellenében bár a legjobb intencióból tanusított, de a formai tekintetéből még is neheztelhető eljárással szemben — elnézést tanusított, s azon gyermekkori édes emlékeket, a melyek őt, a Bodrogköz s annak társadalmi köreiből fűzik, a jövőben kegyelettel ápolni s fentartani kegyeskedjék. Felkérve egyidejűleg a választmány egyik közszeretében álló egyik tagját Dr. Löcherer Lőrincz urat, hogy bejelentett elhatározását visszavonni, s a kaszinó választmányi tagságát továbbra is megtartani kegyeskedjenek.

Miről is, Fedák Sári, Rákosi Szidi, Dr. Löcherer Lőrincz, továbbá id. Fedák István, Fedák Sári édes atyja mint e bodrogköz szülőtte s végül Br. Sennyey István egyleti elnök, ezen határozat kézbesítésével értesítettni határozattak.

Kelt a kaszinó választmányi ülésének Királyhalmeczen, 1901. évi Junius hó 17-én tartott üléséből.

Isépy Zoltán s. k. egyleti titkár. Bencsik István s. k. választmányi elnök.

KÖZGAZDASÁG.

* **Ragados állati betegségek.** A folyó hó 3-áról kiállított állategészségügyi kimutatás szerint a vármegye területén a következő ragados állati betegségek fordultak elő: Lépfene; Bodrog-Kisfalud községben. Veszettség; Erdőbénye községben. Rühkór; Alsó-Bereczki, Bodrog-Keresztur, Krasznibrod, Orosz-Porúba, Sztrapkó-Olyka, Zavada, Bodrog-Keresztur, O.-Liszka, Varannó-Hosszuzmező községekben és Sátoraljaujhely rend. tanácsu városban. Sertésorbán; Sajo-Hidvégh és Tarcál községekben, Sertésvész; Karád, Kir-Helmec, Kis-Kövesd, Nagy-Rozvágy, Pácin, Rad, Hardicsa, Kohanóc, Homonna, Mislyina, Abara, Bánóc, Be-

rettő, Butka, Falkus, Kis-Ráska, Lask, Lazony, Málca, Márk, Nagy-Mihály, Nézpest, Petrik, Sámogy, Hosszuláz, Mikóháza, Megyasszó, Szerenes, Takta-Harkány, Takta-Szada, Gyapalóc, Kelse, Zemplén-Turany, Bodrog-Keresztur, Bodrog-Kisfalud, O.-Liszka, Tarczal, Tokaj, Csákyó, Dávidvágás és Magyar-Kruesső községekben.

TANÜGY.

— **Az érdem jutalma.** Szép ünnepély volt e napokban a homonnai izr. elemi iskola helyiségében, hol az iskola derék tanítónőjének, Lengyel Samuné, a magyar nyelv kitűnő tanításáért a magyar nyelvet terjesztő egyesülettől kapott jutalmat ünnepélyesen adták át. A külső dísz, melylyel a jeles tanítónőt ez alkalommal kitüntették, nem tartozik a hír szárnyára, de igenis méltányos tudni a világnak azt, hogy az igaz érdem az igazak részéről hálás elismerésben részesül. — Lengyel Samuné, ki Homonnán már 15 év óta lelkenek egész fenkölt szellemével s kitűnő paedagógiai tudásával szolgálja a népoktatás ügyét, az iskolát, elhagyott leányok művelődése érdekében is mindig nagy buzgalmat fejtett ki, mely nagy elismeréssel találkozott. A szülői ház nem szolgáltat mindíg leányainknak oly példát, mely arra serkentené őket, hogy az iskola kijelölte uton tovább haladhassanak. A köztisztelőben álló tanítónő által alapított „Fillér-Leányegyesület” azért mindent elkövet, hogy a serdülő leányokban alkalmas előadások, ismeretterjesztő felolvasások és hazafias szavaltatok által a minden jó és nemes iránt való érületet fejlessze és megszilárdítsa. Lengyel Samuné kitüntetése az igaz érdem jutalma volt. K.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Iparfejlesztési akció.

Varannó, július 7.

Beszédek és irások, nemkülönbön rekriminciók szerepelnek újból az iparfejlesztés terén. Az országos iparegyesület több tartott évi közgyűlésén terjedelmes jelentésben mutatta be az egyesület egy évi működésének eredményét, mely számos szakosztályi gyűlés megtartásában és igen sok érdekes kérdés megvitatásában kulminált. A kereskedelmi miniszter 20 kötetből álló munkában tárja az ország elé gyáriparunk monografiáját, mely munka bizonyára tanúságot fog tenni arról, hogy minő súlyos akadályokkal kell a magyar gyáriparnak megküzdenie.

Közben pedig nagy port vert fel a „Turul” cipőgyár esete, hogy a szubvenciót élvező gyár az oszták möldlingi cipőgyár termékeit árusítja és pedig a „Turul” gyár védjeggyel ellátva. Más panaszok is merülnek fel, például, hogy egyes hazai iparvállalatok, melyek vagy a kormány, vagy valamely népszerű egyesület támogatásában részesülnek, illetve ezek égisze alatt állva nyerték meg a fogyasztó közönség bizalmát, egyre hitványabb árúkkal jelennek meg a piacon, magyarán mondva: presztizsüket a fogyasztók kizsákmányolására használják fel.

Mindez aggodalommal tölt el bennünket az iparfejlesztési akció tekintetében. Első sorban is ideje volna már annak, hogy ne csak annak beszéljünk ne csak írjunk, hanem tegyünk is. A pénzpiacra csaknem két évig uralkodott depresszió jóformán elmúlt, általános pénzhiány jelei mutatkoznak, sőt éppen nálunk, ahol a tőke az értékpapírcsoporthoz teljesen elidegenedett, a pénzkereslet hiánya nyomástólvá kezd válni. Nem az volna tehát most már a feladat, hogy a közönséget a hazai ipar pártolására buzdítsuk, hanem, hogy a tőkét animáljuk az iparfejlesztési akcióban való részvételle. Épp olyan hazafias feladata volna ez a tőkének, mint midőn például a fővárosi kölcsön jegyzését tették hazafias köteleességévé. De ettől eltekintve, az iparfejlesztési akcióban való részvétel ma már hasznot hajtó vállalkozásként tűnik fel, mert

lehetetlen az, hogy a kormány, a törvényhozás, a sajtó és más irányadó tényezők együttes akciója ne lenne képes a fogyasztókban a hazai ipar pártolására irányuló készséget felébreszteni.

De kell valamit mondanunk azoknak is, akik sokat tehetnek a részben, hogy idegen gyárosok hazánkban megtelepedve, tőkájukkal és szakértelmükkel a hazai ipar szolgálatában álljanak. Igen gyakran regisztrálunk mi oly híreket, melyek szerint külföldi gyárosok ezen vagy azon városnál az általuk létesítendő gyár javára megadandó, a városra nagy terheket nem hárító kedvezményekért kopogtatnak be. De ugyancsak igen csakran megesik, hogy az efféle híreknek nincs folytatásuk, azaz a gyár létesítéséből nem lesz semmi. Az eredménytelenség két okra vezethető vissza. Az egyik az, hogy a municipiumok igen lassan, nagyon is meggondolta járnak el az efféle ajánlatok elintézésében. Mert nemcsak Budapest bővelkedik az akadékoskodó bizottságok légióiban, a vidéki városokba is beedzette magát a bizottsági tárgyalások végtelen huzavonája, melyekbe az ajánlkozó beleöszülne, ha nem volna benne üzleti érzék, mely az időpazarlástól visszatartja s visszavonulásra készíti.

Iparbiztos. Izsépi István ügyvéd nagymérvű elfoglaltsága miatt az iparbiztos állásról lemondott, helyébe a tanács Székely Imre takarékpénztári pénztáros választotta meg. Ezen helyes választást az iparbiztos nagy örömmel fogadta, mert Székely Imrénben azt az embert üdvözli aki az iparosok érdekét mindég szíven hordta.

MULATSÁGOK.

** **Nyilvános számadás.** A Barthos József főszolgabíró elnöklelte alatt a sátoraljaujhelyi járás jegyzői által 1901. évi június hó 30-án a nagy-toronyai fűrdőben a Kossuth-szobor javára rendezett táncmulatságáról. Bevétel: 489 kor. — fill. Kiadás: 258 kor. 90 fill. Tiszta jövedelem: 230 kor. 10 fill. azaz kétszázharminc korona tíz fillér **Jegyeiket megváltották** és pedig: Bernath Gyula, Kozma Antal 4—4 kor., Kossuth János 2 kor., összesen 10 kor. **Felülizettek** és pedig: Barthos József 36 kor., Dókus Ernő 18 kor., Gáthy József, Várlaky Sándor 8—8 kor., Tauber N., Horváth János, Stefancsik József, Dulemba Andor, Tóth Miklós, Argyelán Miklós, Visnyey Zoltán, Horváth István 6—6 kor., Fodor Jenő, Kollonay Gyula, Salacz Lajos, Tuján Gábor, Harashty Vince, Fried Lajos dr. 4—4 kor., Móré Dániel 3 kor., Mauks György, Farkas Dezső, Szent-Györgyi József, Zvolenszky József, Safranovits Ferenc, Katona Béla, Gyarmathy Soma, Fedák Endre, Havajda János 2—2 kor., Szent-Imrey Mihály, Schön Andor, Zatureczky György, Botka Bertalan, Matyaczko György, Rácz József, Paulovics János, Szathmáry Miklós, Pilissy László, Csizmár J., Fedák I., Fedák A. I—1 kor. Sátoraljaujhely, 1901. július 4-én. **Barthos József** elnök. **Argyelán Miklós** p. ellenőr. **Safranovics Ferenc** pénztárosok.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza és névtelen levelekre nem válaszol.

Jegyzőértekezlet. Kérjük a jegyzőértekezletről lokosott tudósítást.

H. S. Erre egyetlen orvoság a főrlas erő ahhoz, hogy tudjon kiölni minden veszedelmesebb és bolondul tomboló érzelmet.

Tisztviselő. A vidéki mozgalmakról szívesen vesszük a tudósítást, az ország más vidékeiről a fővárosi lapok referálnak.

Nem közölhető. Jaj be szépen muszlikálnak... (próza költemény) — Clouska édes...

Kiadja: **Éhler Gyula.**

Vasuti menetrend.

Indul Ujhelyből:

<i>Budapest felé</i>	
Reggel gyors v. postával	7 óra 28 perc.
Délután személy v.	12 óra 13 perc.
Délután gyors v. postával	4 óra 02 perc.
Este vegyes v. postával	9 óra 10 perc.
<i>Kassa felé</i>	
Reggel személy v.	7 óra 06 perc.
Délután személy v. postával	1 óra 15 perc.
Este személy v. postával	8 óra 32 perc.
<i>Mező-Laborecz felé</i>	
Reggel vegyes v. postával	7 óra 06 perc.
Délután személy v. postával	1 óra 35 perc.
Este személy v.	8 óra 32 perc.
<i>Csap felé.</i>	
Reggel vegyes v. postával	7 óra 39 perc.
Délután gyors v. postával	1 óra 10 perc.
Délután személy v.	5 óra 06 perc.
Este gyors v. postával	8 óra 46 perc.

Érkezik Ujhelybe:

<i>Budapest felől</i>	
Reggel vegyes v. postával	6 óra 33 perc.
Délután gyors v. postával	12 óra 55 perc.
Délután személy v.	4 óra 39 perc.
Este gyors v. postával	8 óra 14 perc.
<i>Kassa felől</i>	
Reggel személy v. postával	7 óra 13 perc.
Délután személy v.	2 óra 52 perc.
Este vegyes v. postával	8 óra 31 perc.
<i>Mező-Laborecz felől</i>	
Reggel személy v.	7 óra 13 perc.
Délután személy v. postával	3 óra 30 perc.
Este vegyes v. postával	8 óra 31 perc.
<i>Csap felől.</i>	
Reggel gyors v. postával	6 óra 54 perc.
Délután személy v.	11 óra 53 perc.
Délután gyors v. postával	3 óra 41 perc.
Este vegyes v. postával	7 óra 56 perc.

Néhány tanulótárs

kerestetik az elemi iskola hat osztályát elvégzett fiú mellé, ki **a polgári iskola III. osztályát** a jövő tanévben mint magántanuló kívánja végezni. — Értekezhetni eziránt e lap kiadóhivatalában. (Főtér 9. sz.)

Kátrány

szőlőkaró bevonására és egyéb ezélokra jó minőségben métermázsanként **6 koronaért** kapható az első s.-a.-ujhelyi petróleum finomító részvénytársaságnál.

Kordókat

használt petroleumosat, olajosat, kátrányosat vásárol a legmagasabb napiár mellett az első sátoraljaujhelyi petróleum-finomító részvénytársaság.

Gimnáziumi tanulók

teljes ellátást és gondos felügyeletet találnak a főgimnázium közelében egy nyugalmazott tanárnál. Ugyanott a zongorában és német nyelvben is alapos oktatás nyerhető. Megkeresések „Nyugalmazott tanár” címre Barátság 820. sz. alá Sátoraljaujhelybe intézendők.

Legnagyobb butorraktár

Wilhelm Henrik

első zemplénmegyei honi butor-csarnoka

Wekerletér a Vörös-ökör épületében,

a hol minden e szakba vágó faipari és kárpitozott butorok jutányos áron szerezhetők be.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

HIRDETÉSEK

ZEMPLÉNI UJSÁG

számára jutányos áron felvételnek

a kiadóhivatalban. (Főtér 9. sz.)

Épületek, ingóságok, termények

tűz és jégkár elleni biztosítására,

továbbá: élet- és járadék biztosítások felvételére

ajánlkozik:

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELYBEN, a „Zemplén” kiadóhivatalában.